

## מנהגי כ"ק מרן אדמו"ר שלימ"א בליל התקדש חג הפסח

פנימי - בלתי מונה

• • •

על השולחן מודליקין ב' נרות גדולות הנקראים 'מה נשתנה ליכמ' (בנוסף לנרות יו"ט שמדליקין על השולחן בתוך הליכמט"ר של כל השנה) - לובש קיטל (ותחת הקיטל בעקש"ט"ע לבן) עם חגורה וכיפה לבנה, וכן כל המסובים (הנשואים, גם בשנה הראשונה) לובשים הקיטל. - נוהג לטבול במקוה בליל הסדר.

### עריכת הקערה:

אחר לבישת הקיטל עורך הקערה על מקומו. לוקח קערה של כסף רחבה ומפה לבנה עליה, ומניח הג' מצות על המפה בלי שום הפסק ביניהם, ועל המצות פורס מצה טאש לכסותם. - מעל המצה טאש (ולאחרונה ע"ג קערה של כסף עם ג' רגלים) מניח שש כלים קטנים של כסף, ובו מונחים סימני הסדר, ואומר בקול סדר הסימנים בעת שמניחם ע"ג הקערה.

סדר הקערה שעורכים לפני הסדר הוא כמנהג הארז"ל בצורה של ב' סגול"ים, זרוע כנף של עוף צלוי מימין, ביצה מכושלת עם קליפתה משמאל, מרור חריין מרוסק עם חתיכה מראש התמכא תחתיהם באמצע, אח"כ חרוסת למטה מימין, כרפס כמה צנונות קטנים [אדומים] מקולפים למטה משמאל, חזרת כמה עלים קטנים של סאלאט (לעט"ס) תחתיהם למטה באמצע.

הקערה וסימניה מונחים יותר לצד שמאל השולחן, והכוס לצד ימין. - שאר המסובים אין עורכים הקערה לעצמם. - הקערה וסימניה נשאר בשלימותה עד זמן אכילת המצה.

לפני התחלת הסדר אומרים כל סימני הסדר ביחד, ואח"כ במשך הסדר מכריז בקול לפני כל סימן וסימן, כגון קודם קידוש אומר קדש. וכן ורחץ לפני הנטילה וכו' (והילדים אומרים לפני הסימן באידי"ש כנהוג).

אחר אמירת סדר הסימנים ממשיך לומר אתקינו סעודתא דמלכא עילאה וכו' רבוש"ע אתה יודע וכו'. [במשך הסדר משתמש בעיקר בהגדה חודש האביב, אשר בו גם מודפסים כל נוסחאות היה"ר שנהוג לאומרים בליל הסדר].

### קדש:

כשחל פסח בשבת אומר 'שלום עליכם' עד צאתכם לשלום, רבון כל העולמים עד בני ברית, [אשת חיל], אתקינו סעודתא עד אתיין לסעודא בהדה (ואין אומרים אומר בשבחין).

לפני קידוש שוטפין את הכוס (של זהב) במים (שנשאבו לפני החג, ובהם משתמש בכל המאכלים שמבשלים בתוך החג). ואחר מן המסובין מונח היין (היימ"ש"ע ויין) לתוך הכוס דרך חירות. - כל המסובים אומרים קידוש (עם הכוסות בדיהם) יחד עם ראש הבית.

כשחל פסח במוצאי שבת אין הנשים אומרות ברכת מאורי האש והברלה עם בעל הבית מחשש הפסק, ויוצאין בשמיעה.

בעת שתיית הכוסות ואכילת המצה מיסב על מיטת ההסיכה כשרגליו על הארץ (עפ"י רוב).

### ורחץ:

ראש הבית נוטל ידיו (בעצמו) בישיבה.

### כרפס:

כאכילת הכרפס לוקח חתיכת צנון שמונח על הקערה, (ומדקדק שישאר חתיכת צנון על גבי הקערה גם אחר אכילת הכרפס), ואחר טיבול במי מלח אוכלה בהסיבה. - לשאר המסובין מחלק צנון או תפוחי אדמה לכל אחד כרצונו.

### יחץ:

שובר את המצה האמצעית לשנים לפני המסובים (ולא בתוך המצה טאש), ואח"כ לוקח את החלק הגדול ומשברה לכמה [ח'] חלקים, וכורכה במפה ומניחה על כתפיו, ואומר בל' אידי"ש כך יצאו אבותינו ממצרים כמו"ש משארותם צרות בשמלותם על שכמם, ולא הספיק בצקם להחמיץ וכו'. - מניח את האפיקומן תחת הכר, והילדים חוטפין מצה בלילי פסחים כנהוג.

### מניד:

אומר מאמר הוזה"ק 'פיקודא בתר דא', ומתרגם בל' אידי"ש להמסובים ביאור הדברים, וכן בכל משך אמירת ההגדה.

אומר הא (בקמ"ץ) לחמא עניא בעמידה, ומגביה את הקערה בידיו בעת אמירת פיסקא זו.

אומר 'מוזגין לו כוס שני וכאן הבן שואל'. כל הבנים והנכדים והנכדות שואלין הקושיות, (וכשהזמן מאוחר שואלים הנכדים כאו"א מאביהם), ואח"כ חוזר ואומר מה נשתנה. וממשיך באמירת עבדים היינו וכו'.

משך אמירת ההגדה מנלה את המצות 'לצד המסובין'. - בפסיקא 'והיא שעמדה' מגביה את הכוס (ומכסה המצות). באמירת דם ואש ותמרות עשן, עשר מכות, דצ"ד עד"ש באח"ב, שופך היין עם הכוס (ולא באצבע) לתוך הטם, אחר שפיכת הכוסות מאספים היין הנשפך מהכוסות, ושופכין אותם, וממלאים את הכוסות ביין.

באמירת מצה זו שאנו אוכלין וכו' מרור זו וכו' מראה עליהן ביד (ולא מגביה אותם). - לפני אמירת קטעי 'מצה זו' ו'מרור זו' מניחים על שולחן המסובים קופסת המצה ועלי המרור.

באמירת 'לפיכך' אוהו הכוס עד סיום הפיסקא (אומרים ונאמ"ר לפנינו בניקוד חולם ולא בסגול). ברכת אשר גאלנו אומר על הכוס בעמידה. כשחל במוצאי שבת אומר ונאכל שם מן הפסחים ומן הזבחים. אחר ברכת אשר גאלנו אומר לשם יהוד, ושורת הכוס בהסיבה.

### רחצה, מוציא מצה:

לפני שנוטל ידיו מחלק כזיתו מצה לכל המסובים, ואח"כ נוטל ידיו בעמידה. מכריז 'מוציא מצה' אחר הנטילה ואומר לשם יהוד, ואח"כ מברך ברכת המוציא ועל אכילת מצה באחיות המצות כמבואר בשו"ע, ונותן עליה מלח (שלא בטיבול). וקודם אכילת המצה נותן חתיכה קטנה ממצתו לחלקם לכל המסובים. אוכל ב' כזיתים מב' המצות העליונות בהסיבה, ומתחיל לאכול משני הכזיתים ביחד.

### מרור:

לוקח כזית מרור (עלי חסא) וגם חריין מרוסק, ולפני המיבול בחרוסת שופך קצת יין לתוך החרוסת כדי

לרככה, וטובל המרור בחרוסת שמונח על הקערה. - יחד עם הכזית מעלי חסא, נוטל גם חתיכה קטנה ממרור שמונח על גבי הקערה, וכן חריין מרוסק שמונח שם.

### כורך:

לוקח מצה התחתונה עם עלי חסא וחריין מרוסק וחרוסת, ואומר זכר למקדש כהלל (הנוסח: היה כורך 'פסח' מצה ומרור), ואוכלה בהסיבה.

### שולחן עורך:

קולף הביצה שמונח על הקערה, ולאחר שמחתך אותה לחתיכות קטנות, שופך עליה מי מלח, ומחלק ממנו לכל המסובין (זהו חוץ מביצה שלימה שמקבל כל אחד כנהוג). - אוכל דגים (קאר"פ) בימי הפסח.

בליל שני של פסח מזמר זמר 'אשת חיל' בתוך הסעודה בניגון העתורות מיוחדת.

### צפון:

עפ"י רוב [בשנים האחרונות] מפאת אריכות אמירת ההגדה וסיפור יציאת מצרים, אוכל האפיקומן בב' הלילות אחר הצות. - אוכל ב' כזיתים, ומחלק קצת ממצת האפיקומן לכל המסובים.

### ברך:

בברכת המזון אומר הרחמן הוא יגחילנו ליום שכולו טוב, יום שכולו ארוך, יום שהצדיקים יושבים וכו' (נוסח זה אומר רק בב' לילי פסח).

### הלל:

מביאין כוס גדול של אליהו הנביא עם טם של כסף, ומוזג אותו עם יין ומאסט. פותחין הדלת ואומר הרחמן הוא ישלח לנו במהרה את אליהו וכו', ואח"כ אומר שפוך חמתך בעמידה (ואינו אוהו הכוס).

אחר אמירת שפוך חמתך מוזגין קצת מכוס של אליהו לכל כוסות המסובים, ושוב ממלאין הכוס של אליהו, ונשאר על השולחן עד סעודת יו"ט למחרת, ואומר עליו קידוש היום.

סדר ההלל והקל בתעצומות וכו' אומרים בנוסח שאומרים בבית הכנסת בציבור. ופסוקי הודו לה' כי טוב, יאמר נא ישראל וכו' אומרים חו"ק.

### נרצה:

מוזמרים 'חסל סידור פסח' בניגון הידוע ג"פ, ואח"כ אומרים ג"פ בקול רם לשנה הבאה בירושלים.

בב' לילי פסח אומרים 'ובכן יהי כחצי הלילה', ובליל שני מוסיפים לומר גם 'ובכן ואמרתם זבח פסח'.

אחר חד גדיא מזמר לפעמים הניגון אלמעכטיגער גאט, וכן לומר לפעמים המכתב של הרה"ק ר"ש מאוסטראפאליע זו"ע. - אח"כ ממשיך באמירת שיר השירים לעצמו.

אוכל הזרוע צלוי שמונח על הקערה בסעודת יום שני של פסח.

• • •